

Бережна М. В.,

кандидатка філологічних наук,

докторантка кафедри теорії та практики перекладу з англійської мови
Запорізького національного університету

ПСИХОЛІНГВІСТИЧНИЙ АРХЕТИП «ПРОБЛЕМНА ЮНАЧКА»

Анотація. У статті розглянуто особливості психолінгвістичного образу кіноперсонажів відповідно до психологічного архетипу «Проблемна юначка» (*the Troubled Teen*). Робота є частиною дослідження системи психолінгвістичних кінообразів англосовієтських фільмів масової культури ХХІ сторіччя. Матеріалом роботи є американський супергеройський комедійний фільм «Дедпул» (*Deadpool*), фентезі фільм «Гаррі Поттер і Таємна кімната» (*Harry Potter and the Chamber of Secrets*), романтичний фентезі фільм «Сутінки. Сага: Молодий місяць» (*The Twilight Saga: New Moon*) та американський комп'ютерно-анімаційний комедійно-драматичний фільм «Думками навиворіт» (*Inside Out*). Об'єкт роботи: репліки Надзвучової (*Negasonic*), Плаксивої Мірти (*Moaning Myrtle*), Белли Свон (*Bella Swan*) і Райлі (*Riley*), які належать у досліджуваному матеріалі до архетипу «Проблемна юначка». За основу визначення психологічного архетипу персонажів узято класифікацію В. Шмідт (2007). Визначальними рисами архетипу є такі. «Проблемна юначка» сконцентрована на власних проблемах та емоціях, вона часто страждає від депресії, що зумовлює частотне використання займенників першої особи однини, лексики на позначення негативних емоцій, лексико-семантичних груп *DEATH* і *LONELINESS*, окличних речень. «Проблемна юначка» демонструє пасивно-агресивну поведінку в стосунках із родиною; відповідно, використовує конфронтаційний стиль спілкування, тактики образи, звинувачення й ухилення від розмови, знижену лексику, вульгаризми, сарказм. У мовленні членів родини риса реалізована лексико-семантичною групою *WORRY*. Вона надає перевагу ризикованим розвагам, що відбивається у використанні лексико-семантичних груп *DANGEROUS* і *RUSH*. «Проблемна юначка» не переймається майбутнім; відповідно, у репліках персонажів цієї групи переважають дієслова у формі теперішнього часу, а використання дієслів у формах майбутнього часу має найнижчий показник серед архетипів.

Ключові слова: кіноархетип, психолінгвістичний образ, архетип «Проблемна юначка», «Дедпул», «Гаррі Поттер і Таємна кімната», «Сутінки. Сага: Молодий місяць», «Думками навиворіт».

Постановка проблеми. Антропологічний ракурс сучасних досліджень зумовлює інтерес науковців-філологів до понять «мовна» та «мовленнева особистість», «мовленнєвий портрет». Визначення системи свідомих і несвідомих стимулів, які формують особливості мовлення комунікантів, стає можливим у рамках психолінгвістичного підходу до вивчення проблеми. Англосовієтський кінодискурс, розрахований на масового споживача, пропонує систему психологічних образів (архетипів), зрозумілих реципієнтам у глобалізованому світі, які належать до різних вікових, мовних, культурних, гендерних, соціальних і релігійних груп. Прагматика культурного архетипу в соціумі має широкий

спектр передусім у сегменті масової культури, сфері комунікації та маніпуляції масовою свідомістю [1, с. 260]. Сучасна екранна культура становить сукупність образів, маніпулюючи якими мистецтво кіно впливає на свідомість і підсвідомість глядача, виступаючи засобом самоідентифікації реципієнта.

Особливості мовлення персонажів серед іншого визначають образ персонажа у свідомості глядача. В аудіомедіальних текстах, передусім художніх фільмах масової культури, мовленнєвий портрет реалізується через діалогічне мовлення. Індивідуальний вибір лексико-семантичних, граматичних і стилістичних засобів, які формують інваріанти висловлювання з ідентичною прагматикою, зумовлюється психологічним портретом мовця. Оскільки персонажі відіграють провідну роль у формуванні та розвитку сюжетних ліній, розуміння способів і засобів створення мовленнєвого портрета персонажів художнього твору є необхідним у дослідженнях філологічного, літературознавчого та перекладознавчого спрямувань. Нині робіт, у яких розглядається взаємозв'язок між архетипом персонажа і його мовленням, нараховується невелика кількість, що визначає актуальність і новизну цього дослідження.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Дослідження мовленнєвого портрета на засадах психолінгвістики зумовлює те, що за основу визначення поняття мовної особистості береться поняття особистості як конкретної людини з індивідуально-своєрідними розумовими, емоційними, мотиваційно-вольовими властивостями [2, с. 306]. У кінофільмі, як у художньому творі, персонажі створюються таким чином, щоб водночас бути унікальними образами, подібними в унікальності до людини, а також діяти за типовими схемами, зрозумілими середньостатистичному глядачу. Таким чином, дослідження мовленнєвих портретів персонажів на основі їхніх архетипів видається релевантним.

Вплив кінообразів на масову свідомість глядачів визначається використанням базових архетипів і міфологічних образів. Так, дослідники зазначають, що аналіз образів кінематографічних персонажів дає змогу простежити дію культурних універсалій, а кінообрази сучасності базуються на енергії міфу, тим самим експлуатують архетип, створюючи «нову міфологію» [3, с. 4]. Крім того, архетипові образи завжди співвідносяться з епохою (домінантною культурною програмою часового періоду), яка породжує їх, виступаючи проявленою метафорою з колективного несвідомого [3, с. 12].

У сучасному літературознавстві архетип розуміють як універсальний прасюжет чи прообраз, які були зафіксовані міфом і перейшли з нього в літературу [4, с. 189]. Водночас самі літературознавці вказують на вторинність літературного архетипу в культурі й визначають архетип як ситуацію, характер чи образ, який постійно з'являється в житті й, відповідно,

у літературі. Культурні архетипи є стійкими до історичних змін і визначають будову світогляду [5, с. 170].

Особливості психіки персонажів відбиваються в їхньому мовленні; відповідно, система архетипів персонажів англomовного кінодискурсу масової культури породжує систему психолінгвістичних моделей комунікації, яка, своєю чергою, відбиває комунікативні шаблони спілкування на сучасному етапі розвитку глобалізованого суспільства. Як зазначає Л.М. Марчук, мистецтво мовного портрета вимагає, щоб разом із зовнішньою подібністю автор передав духовне життя людини, відбив соціальний стан героя, певні характерні риси епохи, у якій він живе, тощо [6, с. 3]. Погоджуємося з думкою, що персонажне мовлення є медіатором між автором і читачем, яке відіграє визначну роль у передачі особливостей характеру, світобачення, поведінки, бажань, прагнень та інтенцій персонажів [7]. Уважаємо, що діалог персонажів у художньому творі побудовано таким чином, щоб у ньому розкривалася особистість персонажа, його мотивація і сприйняття того, що відбувається навколо. Сприймаємо мовленнєвий портрет як засіб зображення персонажів, що полягає в підборі особливих для кожної дійової особи художнього твору лексико-семантичних, граматичних, фразеологічних, стилістичних, синтаксичних елементів, які розкривають його психотип і формують образ персонажа в уяві реципієнта твору. Діалогічне мовлення визначаємо як середовище формування мовленнєвого портрета.

Мета дослідження – установити кореляцію між психологічним архетипом персонажів художнього фільму й особливостями їхнього мовлення.

Об'єкт дослідження: мовлення Надзвуквої (*Negasonic*), Плаксивої Мірти (*Moaning Myrtle*), Белли Свон (*Bella Swan*) і Райлі (*Riley*), які належать у досліджуваному матеріалі до архетипу «Проблемна юначка».

Матеріал роботи: американський супергеройський комедійний фільм «Дедпул» (*Deadpool*), фентезі фільм «Гаррі Поттер і Таємна кімната» (*Harry Potter and the Chamber of Secrets*), романтичний фентезі фільм «Сутінки. Сага: Молодий місяць» (*The Twilight Saga: New Moon*) та американський комп'ютерно-анімаційний комедійно-драматичний фільм «Думками навиворіт» (*Inside Out*).

Виклад основного матеріалу. За класифікацією В. Шмідт (2007), прообраз Персефони має позитивне втілення як архетип «Діва» та негативне – як «Проблемна юначка». Для порівняння з психолінгвістичним образом персонажа за архетипом «Діва» див. роботу [8]. У цій роботі визначаємо для персонажів, які належать до архетипу «Проблемна юначка» (англ. *the Troubled Teen*), такі провідні риси [9, с. 119–121]:

1. Як негативний персонаж «Проблемна юначка» надає перевагу ризикованим, на межі життя і смерті, розвагам. Белла Свон у «Сутінках», страждаючи від нерозділеного кохання, спочатку захоплюється швидкісною їздою на мотоциклі: *JESSICA: You're insane, actually. Or suicidal. That homeboy could've been a psycho* [10, 00:35:14] / *BELLA: God, that was such a rush. JESSICA: Awesome. So you're an adrenaline junkie now?* [10, 00:35:25]. Далі за сюжетом її зацікавлює ідея стрибків із високої скелі в океан: *JACOB: They're cliff diving. Scary as hell, but a total rush. BELLA: A rush?* [10, 00:43:18].

Риса реалізована використанням лексико-семантичних груп *DANGEROUS* (*insane, stupid, psycho, dangerous, reckless, suicidal, crazy, scary*) та *RUSH* (*rush, adrenaline, junkie*). Позитивне ставлення персонажа актуалізоване використанням виразу *God*, розмовних інтенсифікаторів *such a, as hell i total*.

2. «Проблемна юначка» не переймається майбутнім. Риса актуалізована переважанням у репліках персонажів цієї групи дієслів у формі теперішнього часу й найнижчим показником серед інших архетипів використання дієслів у формах майбутнього часу. Наприклад, за результатами аналізу *LIWC*, співвідношення *focuspast – focuspresent – focusfuture* в мовленні Райлі Андерсон становить 4,79–17,38–0,25; у репліках Плаксивої Мірти – 6,91–15,67–0,92; у репліках Надзвуквої – 1,37–16,44–1,37.

3. «Проблемна юначка» схильна завдавати болю людям навколо, адже вважає, що вони завдають болю їй. Часто це виражається у в'їдливих коментарях і саркастичних репліках: *COLOSSUS: When will he grow up and see benefits of becoming X-Man? NEGASONIC: Which benefits? The matching unitards? The house that blows up every few years?* [11, 00:09:42]. / *DEADPOOL: X-Men left you behind on what? Shit detail? NEGASONIC: What does that make you?* [11, 00:37:29]. / *NEGASONIC: Hey, douche-pool!* [11, 00:38:57]. / *DEADPOOL: Ripley, from 'Alien 3'!* / *NEGASONIC: Fuck, you're old* [11, 01:17:46]. / *MYRTLE: Wait till you see. It's awful* [12, 01:35:53].

Риса реалізована використанням сарказму, риторичних запитань, перебільшень і применшень, зниженої лексики та вульгаризмів, оказіональних обсценних апелювань, неполіткоректної лексики, негативної оцінної лексики.

4. «Проблемна юначка» страждає від депресії. Відповідно, для неї є характерними думки про смерть чи самогубство: *MYRTLE: I was just sitting in the U-bend, thinking about death...* [12, 01:37:42]. / *Oh, Harry? If you die down there, you're welcome to share my toilet* [12, 02:13:29]. / *BELLA: I wanna go again. JACOB: Are you trying to get yourself killed?* [10, 00:45:59].

Вона в цілому сприймає своє життя як постійне страждання й не бачить можливостей для змін на краще: *BELLA: Alice, things are... Things are bad again. Without Jake, I just... I can't stand it* [10, 00:58:48]. / *Alice, I'm all right. Until I'm alone. And lately, that's all the time. Jacob's gone. He's hunting Victoria. And Charlie's hunting Jacob. And you're gone. And so is Edward. And there's just nothing now* [10, 01:16:43]. / *You know, I'm not like a car that you can fix up. I'm never gonna run right* [10, 00:52:16].

Риса реалізована використанням негативної оцінної лексики, лексико-семантичних груп *DEATH* і *LONELINESS*, коротких простих речень і полісиндетонів для передачі депресивного, хворобливого стану.

5. Поведінка «Проблемної юначки» безвідповідальна, а вчинки – необгрунтовано ризиковані, аморальні та неетичні: *EDWARD: You promised me, nothing reckless. BELLA: You promised it would be as if you never existed. You lied* [10, 00:34:15].

Вона може навіть учинити злочин, не усвідомлюючи наслідків своїх дій. У фільмі «Думками навиворіт» Райлі краде гроші з гаманця матері, керована своїми емоціями: *RILEY'S DISGUST: A ticket costs money. How do we get money? RILEY'S ANGER: Mom's purse. RILEY'S DISGUST: You wouldn't. RILEY'S ANGER: Oh, but I would* [13, 01:01:01].

Риса актуалізована лексико-семантичною групою *DANGEROUS*, антитезами, конфронтативним стилем спілкування.

6. «Проблемна юначка» вважає, що батьки чи інші члени родини зобов'язані завжди приходити їй на допомогу. Вона

сприймає їх присутність у своєму житті як належне або звинувачує їх у своїх проблемах: *RILEY'S ANGER: Stupid Mom and Dad. If they hadn't moved us, none of this would've happened* [13, 01:00:23]. / *RILEY'S ANGER: Mom and Dad got us into this mess. They can pay to get us out* [13, 01:01:13].

Риса реалізована використанням зниженої лексики, негативною оцінної лексики, речень із причинно-наслідковим зв'язком для демонстрації логіки мислення, а також тактики звинувачення.

7. Коли родина та друзі не роблять того, чого вона від них очікує, «Проблемна юначка» здатна на драматичні вчинки заради того, щоб привернути їхню увагу: *BELLA: Maybe I'm crazy now. I guess that's okay. If a rush of danger is what it takes to see him, then that's what I'll find* [10, 00:35:47]. / *EDWARD: Don't do this... Please. For me. BELLA: You won't stay with me any other way* [10, 01:20:27]. / *HARRY: Looks like Moaning Myrtle's flooded the bathroom* [12, 01:36:47]. / *MIND WORKER: Haven't you heard? Riley's running away* [13, 01:03:59].

Риса реалізована маніпулятивним стилем спілкування, використанням умовних речень, речень із причинно-наслідковим зв'язком для демонстрації логіки мислення персонажа.

8. Родичі та друзі «Проблемної юначки» часто страждають через її дії: *RILEY'S MOTHER: We were worried sick! Where have you been? It's so late!* [13, 01:20:09]. / *BELLA'S FATHER: It's just not normal, this behavior. Quite frankly, it's scaring the hell out of me and your mother* [10, 00:30:55].

Риса актуалізована використанням лексико-семантичної групи *WORRY*, інтенсифікаторів, окличних речень у мовленні інших персонажів, коли адресатом чи об'єктом мовлення є «Проблемна юначка».

9. Поведінка «Проблемної юначки» часто викликана дитячою/підлітковою психологічною травмою, різкими змінами в житті. Для Райлі такою травмою є переїзд в інше місто, для Белли – розрив з Едвардом, для Мірти – насмішки однокласниці: *EDWARD: You just don't belong in my world, Bella. BELLA: I belong with you. EDWARD: No. You don't. BELLA: I'm coming. EDWARD: Bella, I don't want you to come. BELLA: You don't want me? EDWARD: No. BELLA: That changes things a lot* [10, 00:22:49]. / *MYRTLE: It was dreadful... I'd hidden because Olive Hornby was teasing me about my glasses. I was crying... I was distraught!* [12, 02:10:20].

Риса реалізована використанням займенників першої особи однини *I* (що демонструє психологічні страждання персонажа), повторів, негативною оцінної лексики, простих коротких окличних речень для висловлювання неприйняття, невіри, образи, горя; у діалогах частотним є використання займенника другої особи *you* для демонстрації конфлікту між персонажами.

10. «Проблемна юначка» егоїстична. Вона ставить свої проблеми на перше місце, ігноруючи життя навколо. Їй бракує емпатії; вона не здатна до співчуття: *JESSICA: Like, your depression thing, I get it. I'm totally, totally worried. But after a while it's like, you're still bumming... and I'm going through stuff, too. You know? Like Mike deciding he just wants to be friends* [10, 00:32:32].

Риса реалізована використанням тактики уникнення розмови, лексико-семантичної групи *WORRY*, сарказму, повторів, антитез, займенників *I* та *you*.

11. «Проблемна юначка» водночас потребує уваги й хоче, щоб їй дали спокій: *RON: Who's Moaning Myrtle? MYRTLE: I'm Moaning Myrtle. I wouldn't expect you to know me. Who would ever talk about ugly, miserable... moping Moaning Myrtle? HERMIONE:*

She's a little sensitive [12, 01:10:04]. / *RILEY'S FATHER: Riley, I do not like this new attitude* [13, 00:29:02] / *RILEY: What is your problem? Just leave me alone!* [13, 00:29:08].

Риса реалізована використанням конфронтативного стилю спілкування, тактики образи, оцінної лексики й окличних речень для вираження негативних емоцій, прямих і непрямих директивів для маніпулювання відчуттям провини співрозмовника.

12. «Проблемна юначка» ненавидить правила й обмеження. На будь-яку вказівку чи зауваження реагує різко: *DEADPOOL: Go get Silver Balls. NEGASONIC: You guys going for a bite? Early bird special? DEADPOOL: Oh, like there's something wrong with eating before sundown or saving money* [11, 01:17:54]. / *RILEY'S FATHER: Listen, young lady, I don't know where this disrespectful attitude came from...* [13, 00:29:17] / *RILEY: Just shut up!* [13, 00:29:37].

Риса реалізована використанням конфронтативного стилю спілкування, тактики ухилення від виконання директивів/реквестивів, сарказму, прямих директивів, зниженої лексики, окличних речень для висловлювання незгоди чи незадоволення.

13. Її емоційний фон нестабільний, а настрої легко змінюється. Вона часто дратується без причини. У початкових титрах до фільму «Дедпул», замість прізвищ акторів, використовується загальний опис персонажів за сюжетом. Надзвукова зазначена як «a moody teen» «досл. тійджерка зі змінами настрою» [11, 00:01:26]. Дедпул так коментує її загальну поведінку: *DEADPOOL: Look! I'm a teenage girl. I'd rather be anywhere than here. I'm all about long sullen silences... followed by mean comments, followed by more silences. So what's it gonna be, huh? Long sullen silence... or mean comment? Go on. NEGASONIC: You got me in a box here* [11, 00:37:38].

У наступному прикладі бачимо, як змінюються стратегії спілкування Плаксивої Мірти залежно від адресата її реплік: *MYRTLE: Come to throw something else at me? HARRY: Why would I throw something at you? MYRTLE: Don't ask me. Here I am, minding my own business... and someone thinks it's funny to throw a book at me. RON: But it can't hurt if someone throws something at you. I mean, it'll just go right through you. MYRTLE: Sure! Let's all throw books at Myrtle because she can't feel it. Ten points if you get it through her stomach! Fifty points if it goes through her head! HARRY: But who threw it at you, anyway? MYRTLE: I don't know. I didn't see them. I was just sitting in the U-bend, thinking about death... and it fell through the top of my head. Uh-huh* [12, 01:37:06]. У репліках, призначених Гаррі Поттеру, Мірта дотримується кооперативної стратегії спілкування, у фразях, адресованих Рону Візлі, – конфронтативної стратегії.

Риса в цілому реалізована використанням пауз у мовленні, тактики ухилення від розмови, сарказму, змін стратегії та тактики спілкування, прагматики висловлювання в послідовних репліках.

Висновки та перспективи. Визначаємо, що для психолінгвістичного образу персонажів, які за класифікацією В. Шмідт належать до архетипу «Проблемна юначка», характерними є такі елементи. «Проблемна юначка» сконцентрована на власних проблемах та емоціях, вона часто страждає від депресії, що зумовлює частотне використання займенників першої особи однини, лексики на позначення негативних емоцій, лексико-семантичних груп *DEATH* і *LONELINESS*, окличних речень. «Проблемна юначка» демонструє пасивно-агресивну поведінку в стосунках із родиною, схильна завдавати болю людям навколо, адже вважає, що вони завдають болю їй; відпо-

відно, вона використовує конфронтативний стиль спілкування, тактики образи, звинувачення й ухилення від розмови, риторичні запитання та перебільшення, знижену й неpolitкоректну лексику, вульгаризми, сарказм. У мовленні членів родини риса реалізована лексико-семантичною групою *WORRY*, коли адресатом чи об'єктом репліки є «Проблемна юначка». Коли родина та друзі не роблять того, чого вона від них очікує, «Проблемна юначка» здатна на драматичні вчинки заради їхньої уваги; у мовленні риса реалізована маніпулятивним стилем спілкування, використанням умовних речень, речень із причинно-наслідковим зв'язком для демонстрації логіки мислення персонажа. У її мовленні частотним є використання займенника другої особи *you* для демонстрації конфліктності персонажа. «Проблемна юначка» надає перевагу ризикованим розвагам, що відбивається у використанні лексико-семантичних груп *DANGEROUS* і *RUSH*. «Проблемна юначка» не переймається майбутнім; відповідно, у репліках персонажів цієї групи переважають дієслова у формі теперішнього часу, а використання дієслів у формах майбутнього часу має найнижчий показник серед архетипів. «Проблемна юначка» ненавидить правила й обмеження. На будь-яку вказівку чи зауваження реагує різко; риса реалізована використанням конфронтативного стилю спілкування, тактики ухилення від виконання директивів/реквестивів, сарказму, прямих директивів, зниженої лексики, окличних речень для висловлювання незгоди чи незадоволення. Її емоційний фон нестабільний, а настрої легко змінюється. Вона часто дратується без причини. Риса реалізована змінами тактики спілкування та прагматики висловлювання в послідовних репліках.

Серед перспектив дослідження – створення цілісної типології психолінгвістичних образів персонажів англomовного кінодискурсу масової культури у XXI сторіччі.

Література:

1. Колчева Э.М. Понятие «культурный архетип» как инструментальный анализ национального искусства. *Знание. Понимание. Умение*. 2015. № 1. С. 254–263.
2. Шевчук З.С. Понятійно-термінологічне поле дослідження ієрархії «мовна особистість – мовний портрет». *Одеський лінгвістичний вісник*. 2014. Вип. 4. С. 305–308.
3. Карчевская К.С. Архетипы в кинематографе: культурологический анализ : автореф. дисс. ... канд. культурологии. Санкт-Петербург, 2010. 25 с.
4. Власенко Е.Ю. Проблема архетипов и архетипических образов в литературоведении. *Симбирский научный вестник*. 2011. № 2 (4). С. 181–189.
5. Большакова А.Ю. Литературный архетип. *Литературная учеба*. 2001. № 6. С. 169–173.
6. Марчук Л.М. Мовні засоби створення портрета в жіночій прозі Галини Тарасюк. *Наукові праці Кам'янець-Подільського*

національного університету ім. Івана Огієнка. Серія «Філологічні науки». Кам'янець-Подільський : ПП Буйницький, 2009. Вип. 18. С. 3–7.

7. Лагутин В.И. Проблемы анализа художественного диалога. Кишинев : ШТИИИИЦ, 1991. 95 с.
8. Бережна М.В. Психолінгвістичний образ Анни (у фільмі К. Бака та Дж. Лі «Крижане серце»). *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія «Філологія»*. Одеса, 2021. № 51 (у друці).
9. Schmidt V. *The 45 Master characters*. Cincinnati, Ohio : Writers Digest Books, 2007. 338 p.
10. *The Twilight Saga: New Moon*. Directed by Chris Weitz, Summit Entertainment, 2009.
11. *Deadpool*. Directed by Tim Miller, 20th Century Fox, 2016.
12. *Harry Potter and the Chamber of Secrets*. Directed by Chris Columbus, Warner Bros. Pictures, 2002.
13. *Inside out*. Directed by Pete Docter, Walt Disney Pictures, 2015.

Berezhna M. The Troubled Teen Psycholinguistic Archetype

Summary. The article considers the features of the psycholinguistic image of film characters belonging to the Troubled Teen archetype. The research is a part of the comprehensive study of psycholinguistic images of the top box office English-language films in the XXI century. The article studies the American superhero comedy *Deadpool*, fantasy film *Harry Potter and the Chamber of Secrets*, romantic fantasy film *The Twilight Saga: New Moon* and computer-animated comedy-drama film *Inside Out*. The article correspondingly studies the speech peculiarities of *Negasonic*, *Moaning Myrtle*, *Bella Swan* and *Riley*, who belong to the Troubled Teen archetype in the researched material. The definition of the psychological archetype of the characters is based on the classification by V. Schmidt (2007). The defining features of the archetype are as follows. The Troubled Teen focuses on her own problems and emotions, she often suffers from depression, which causes frequent use of first person singular pronouns, tokens to denote negative emotions, lexical-semantic groups *DEATH* and *LONELINESS* and exclamatory sentences. The Troubled Teen demonstrates passive-aggressive behavior in relationships with family; accordingly, she uses a confrontational style of communication, tactics of insult, accusation and evasion of conversation, colloquial vocabulary, vulgarisms and sarcasm. In the returns of family members, the trait is revealed by the use of lexical-semantic group *WORRY*. She pursues risky entertainment, which is reflected in the use of lexical-semantic groups *DANGEROUS* and *RUSH*. The Troubled Teen does not care about the future; accordingly, verbs in the present tense forms predominate in the returns of the characters of this group, and the use of verbs in the future tense forms has the lowest rate among all the archetypes.

Key words: film archetype, psycholinguistic image, the Troubled Teen archetype, *Deadpool*, *Harry Potter and the Chamber of Secrets*, *The Twilight Saga: New Moon*, *Inside Out*.